

SOSYAL BİLGİLER 7

İLETİŞİM ÖZGÜRLÜĞÜ

Konu + Soru + Ders Notu

İLETİŞİM ÖZGÜRLÜĞÜ

Kitle iletişim özgürlüğü insanların, haber, bilgi ve düşünceleri iletişim araçları vasıtasıyla serbestçe elde edilebilmesi, açıklayabilmesi ve yayılabilesidir.

- **Kitle iletişim özgürlüğü**, insanların kendilerini söz, yazı, resim gibi yollarla ifade etmesidir, düşünceyi açıklama özgürlüğüdür.
- **Kitle iletişim özgürlüğü**, bilgiyi arama, bilgiyi edinme ve bilgiyi başkalarına ulaştırma özgürlüğü ile doğru bilgi alma hakkını da kapsar.
- Kitle iletişim araçlarını kullanırken bize ait yazı, resim, bilgi ve verilerin izinsiz olarak başkalarının eline geçmesi tehlikesi vardır. Örneğin sosyal medyada paylaştığınız görsellerin kötü amaçlı yazılımlarla ele geçirilip sizin isteğiniz dışında kullanılması bilişim suçları kapsamına girer.

Bilişim suçu: İnternet ve bilgisayar teknolojileri aracılığıyla kişi haklarının ihlal edilmesidir. Bu durum aynı zamanda özel hayatın gizliliğinin ihlal edilmesi suçu kapsamına girer. Böyle bir olayla karşılaştığımız zaman yasal haklarımızı kullanmalıyız.

Tekzip: Yalanlama ve düzeltme yazısı demektir.

Herhangi bir kişi veya bir kurum hakkında, bir basın yayın organında, asılsız bir haber yayınladığı zaman o kişi veya kuruluşun isteği üzerine direkt veya mahkeme kararıyla dolaylı yönden o basın yayın kuruluşunun yanlış, asılsız ve gerçeğe aykırı olarak yaptığı haberi, **yalanlama ve düzeltme yayınına tekzip** denir.

Sansür: Gazete, dergi gibi basın organlarındaki yazı, resim, karikatür gibi unsurların önceden devlet makamları tarafından incelenerek basım ve yayının **yasaklanmasıdır**.

Aspargas: Yalan veya gerçek dışı yapılan haberlere denir.

İletişim Hak ve Özgürlükleri

- **Haberleşme Özgürlüğü**
- **Haber Alma Hakkı**
- **Özel Hayatın Gizliliği**
- **Kitle İletişim Özgürlüğü**
- **Düşünce ve İfade Özgürlüğü**
- **Bilgi Edinme Hakkı**
- **Tekzip ve Düzeltme Hakkı**

➤ İletişim hak ve özgürlüklerimiz Anayasamız tarafından güvence altına alınmıştır.

Madde 20: Herkes, özel hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir...

Madde 22: Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır...

Madde 26: Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir...

- Birleşmiş Milletler **Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi** **çocukların her konuda görüşlerini özgürce ifade edebilmesine ve bu görüşlerinin dikkate alınmasına** önem verir.

- **Akıllı İşaretler:** İzleyicileri televizyon yayınlarının olumsuz etkilerinden korumak amacıyla **Radyo Televizyon Üst Kurulu** tarafından geliştirilen sembol sistemidir.
- Akıllı işaretler televizyon programlarının yaş grubumuza uygunluğu konusunda bize programı izlemeden önce uyarı verir.

RTÜK: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) Türkiye'de faaliyet gösteren tüm radyo ve televizyonların yayınlarını denetlemek için 1994 yılında kurulmuştur. **ALO RTÜK 178**

Akıllı İşaretler

Genel İzleyici Kitle

7 Yaş ve Üzeri için

13 Yaş ve Üzeri için

18 Yaş ve Üzeri için

Şiddet / Korku

Cinsellik

Olumsuz Örnek
Oluşturabilecek Davranışlar

SORU 1

Demokratik olmayan bazı toplumlarda, basın – yayın organları hür olmadığı gibi; bu organlar, devletin izni olmayan haberleri de yayınlamayamazlardı.

Verilen toplumların özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A)** Düşünce özgürlüğünün olmadığı
- B)** Tek taraflı haberlerin olduğu
- C)** Objektif haberlerin çıkmadığı
- D)** Yönetim aleyhinde haberlerin çıktığı

SORU 2

Akşam, hava durumunda ertesi sabah yağmur yağacağını dinleyen Ayşe Hanım, sabah kalktığında havanın güzel olduğunu görüp ince kıyafetler giymiştir. Ancak şiddetli yağmur yağınca hasta olmuştur.

Bu paragrafta aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

- A)** Kitle iletişim araçlarının önemi
- B)** Sürekli TV izlenmesinin gerekliliği
- C)** Her zaman şemsiye ile dolaşılması gerektiği
- D)** Havanın durumuna güvenilmemesi gerektiği

SORU 3

Ülkemizin ünlü ses sanatçılarından biri hastalanarak evinde dinlenmeye çekilmiştir. Haber peşinde koşan basın mensupları, sanatçının kapısının önünden ayrılmayarak başta hasta sanatçıyı olmak üzere ev halkını rahatsız etmişlerdir.

Verilen parçadaki gazeteciler, Anayasamızın aşağıdaki maddelerinden hangisini göz ardı etmişlerdir?

- A) Konut dokunulmazlığı
- B) Kitle iletişim özgürlüğü
- C) Basın özgürlüğü
- D) İnanç hürriyeti

SORU 4

Bir ülkenin basın-yayın kuruluşları, devletin politika yanlışlıklarına yer verip bunları haber yapabiliyorsa bu ülke için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A)** Kitle iletişim özgürlüğü vardır.
- B)** Çok geniş bir haber ağı vardır.
- C)** Halkı etkilemeyi başaramayan basın kuruluşları vardır.
- D)** Devlet, basına müdahale etmiştir.

SORU 5

Basın-yayın kuruluşlarının uymak zorunda olduğu meslek ilkeleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Özel hayat gizliliğine uymak
- B) İnanç özgürlüğüne müdahale etmemek
- C) Konut dokunulmazlığını ihlal etmemek
- D) Sadece siyasetçilerin hayatını haber yapmak

CEVAPLAR

1-D 2-A 3-A 4-A 5-D

*Bir sonraki dersimizde
Kültür ve Miras ünitesine
geçeceğiz.*

ABONE OLUN

